

Kooperatif üyeleri tarafından yapılan nakliye işi için kooperatif tarafından sevk irsaliyesi düzenlenmesi gerekip gerekmediği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.16.17.02-VUK-10-96-184
Tarih	23.08.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BURSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ USUL GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.16.17.02-VUK-10-96-184

23/08/2011

Konu : Kooperatif üyeleri tarafından yapılan nakliye işi için kooperatif tarafından sevk irsaliyesi düzenlenmesi gerekip gerekmediği hk.

İlgide kayıtlı dilekçenizin tetkikinden, .. Malmüdürlüğü'nün ... vergi kimlik numarasında kara yolu ile şehirlerarası yük taşımacılığı faaliyetinden dolayı kayıtlı olduğunuz, ihale ve pazarlık usulü nakliye işi olarak taşıma sözleşmesinin tarafınızca yapıldığı, taşıma işini ise her biri vergi mükellefi olan ve kendi adlarına kayıtlı araçları bulunan kooperatif üyelerine yaptırdığınız, üyelerinizin günde iki-üç sefer yapacağı nakliye işine ilişkin bedelleri kooperatifinize fatura edecekleri, kooperatifinizin de toplam bedeli ay sonlarında taşıma işini yaptıran alıcı veya satıcı firmaya fatura edeceği, yapılan mal sevkiyatı için üyelerinizin taşıma irsaliyesi düzenlediğinden bahisle kooperatifinizin de ayrıca sevk irsaliyesi düzenleyip düzenlemeyeceği hususunda Başkanlığımızdan görüş talebinde bulunduğunuz anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 230'uncu maddesinin 5'inci bendinde " Satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarası, (Malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının, taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve taşıtta bulundurulması şarttır.)

Malın, bir mükellefin birden çok iş yerleri ile şubeleri arasında taşındığı veya satılmak üzere bir komisyoncu veya diğer bir aracıya gönderildiği hallerde de, malın gönderen tarafından sevk irsaliyesine bağlanması gereklidir. Bu bentte yazılı irsaliyeler hakkında fiyat ve bedel ile ilgili bilgiler hariç olmak üzere, bu madde hükmü ile 231 inci madde hükmü uygulanır. İrsaliyelerde malın nereye ve kime gönderildiği ayrıca belirtilir...." hükmü yer almaktadır.

Madde hükmünden de anlaşılacağı gibi, sevk irsaliyesi mal hareketinin izlenmesi için düzenlenen bir belgedir. Bu nedenle, malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı durumlarda taşınan ve taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve taşıtta bulundurulması şarttır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 240'ıncı maddesinde ise; "...A) Taşıma irsaliyeleri: Ücret karşılığında eşya nakleden bütün gerçek ve tüzelkişiler naklettikleri eşya için, 209'uncu maddede yazılı bilgilerle, sürücünün ad ve soyadı ve aracın plaka numarasını ihtivaeden ve seri ve sıra numarası dahilinde teselsül eden irsaliye kullanmak zorundadırlar. Bu irsaliyenin bir nüshası eşyayı taşıtırana, bir nüshası eşyayı taşıyan aracın sürücüsüne veya kaptanına verilir ve bir nüshası da taşımayı yapan nezdinde saklanır. Bu bent hükmü nakliye komisyoncuları ile acenteleri de kapsar." hükmüne yer verilmiştir.

Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere, taşıma irsaliyesi düzenlenmesindeki amaç, eşya nakli dolayısıyla alınan nakliye bedelinin izlenmesi ve vergilendirilmesidir. Buna göre, taşıma irsaliyesinin ücret karşılığında eşya nakledenler tarafından düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, taşımayı yaptıranlara, kooperatifinizin taşımayı yapmak üzere anlaşmayı yapan ve taahhütte bulunan taraf olarak bu taşıma karşılığında fatura düzenlemesi gerekmektedir. Bu taşıma işini kooperatif üyeleriniz nakliyecilere yaptırmanız nedeniyle de nakliyeciler tarafından bu hizmet karşılığında kooperatifinize fatura düzenlenecektir.

Diğer taraftan, taşımaya ilişkin taşıma irsaliyesinin kooperatif üyesi nakliyeciler tarafından düzenlenmesi ve araçta bulundurulması gerekmektedir. Sevk irsaliyesinin ise malı taşıtırarak satıcı veya alıcı tarafından her bir nakil vasıtası için ayrı ayrı olmak üzere düzenlenmesi ve sevkiyat esnasında taşıtlarda bulundurulması gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026